

Vlčnovský

Z P R A V O D A J

číslo 37
květen 2013

VYDÁVÁ RADA OBCE VLČNOV

e-mail: obec@vlcnov.cz

www.vlcnov.cz

www.kskvlcnov.cz

Vážení čtenáři,

37. Vlčnovský zpravodaj je obsahem poněkud netradiční oproti minulým vydáním. Má podtitul „Jízdokrálový“. Jeho cílem je nejen poskytnout informace týkající se letošní jízdy králů, ale také zavzpomínat na jízdy, které byly něčím vyjímečné a připomenout významné hosty, kteří vlčnovskou jízdu králů navštívili. Čerpali jsme z vyprávění a fotografií pamětníků, záznamů v kronice obce a listovali v archívech. Zveřejňujeme i nejvýznamnější dokument související s jízdou králů: zápis mezi nehmotnou kulturu světa UNESCO.

Přejeme příjemné počtení a krásnou jízdu králů

*Jan Pijáček, starosta
Marta Moštková, místostarostka*

Jízda králů

Vlčnov, 24.–26. května 2013

Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage

The Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage has inscribed

Ride of the Kings in the south-east of the Czech Republic

on the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity upon the proposal of the Czech Republic

Inscription on this List contributes to ensuring better visibility of the intangible cultural heritage and awareness of its significance, and to encouraging dialogue which respects cultural diversity

Date of inscription

27 November 2011

Director-General of UNESCO

Irina Bokova

Pozvánka na vlčnovskou jízdu králů

Dnešní hektická doba způsobuje, že jsme zavaleni informacemi všeho druhu. Týden stará zpráva už nás nezajímá a snadno opomineme hodnotu, která zaslouží ocenění. Vlčnovská jízda králů nás však dnes stejně jako před sto lety přesvědčí, že ryzí hodnoty a skutečná krása nemizí. Bude se letos opět konat ve Vlčnově 26. 5. 2013.

Krátký televizní šot v žádném případě nemůže zprostředkovat, co jízda králů znamená, spíše nás utvrdí v tom, že jde o anachronismus bez větší souvislosti s dnešní dobou. Poděkujme proto Vlčnovjanům, že udrželi tuto tradici dodnes. I zarputilí odpůrci folkloru totiž tak mohou zažít, o čem neměli tušení. Budou si lámat hlavu, odkud vyvěrá fascinující pocit z defilé slavnostně vyzdobených koní, z nichž „vyvolávači“ vykřikují jejich poetické či humorné veršičky. Nebo proč dojmají tklivé písně už zralých mužů. Mládeci tancují spontánně verbuňk, dívky svádí diváky tanečním krokem. Svě místo v průvodu mají všichni, od těch nejmenších v kočárku, po ty nejstarší. Přestože jsme vyznavači racionality, budeme strženi celkovou atmosférou, dotkneme se v hloubi skrytého pramene nepomíjejícího lidství.

Vlčnovská jízda králů je odpradávná oslavou lidského rodu, či po sobě jdoucích

pokoleních, a snad právě proto byla zařazena do Reprezentativního seznamu nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO. Hlavním pořadatelem jízdy králů je Klub sportu a kultury a obec Vlčnov, ale zainteresovaní jsou téměř všichni obyvatelé. Kdyby celá oblast Slovácka odedávna nežila kulturně, nebylo by možné toto nezapomenutelné představení pro současného diváka vytvořit. Vlčnovští žijí naplno. Zapojují se jak do Roku víry, tak do Roku lidové architektury, mají svou galerii, mužský sbor, Vlčnovské šohaje, Muzeum lidových pálenic, pekárny s vlčnovskými vdolečky, které se rozplynou na jazyku jako dech aj.

Bez velkého přehánění lze říci, že mnoho jiných regionů by mělo mít trochu výčitky svědomí. Ne proto, že nejsou tak bohatým krajem jako Slovácko, ale proto, že se otočilo zády ke svým tradicím a že ani nově nevytváří nic tak hodnotného, co by lidi sdružovalo a kvalitu života navyšovalo. „Ekonomickou krizi vytváří mravní bída“, řekl Tomáš Baťa. Nelze než mu dát za pravdu. Pokud s jízdou králů ještě nemáte zkušenost, vypravte se letos do Vlčnova. Jízda králů je malým zázrakem a zároveň revitalizací našeho pohledu na svět.

Úspěšná retrospektivní výstava Joži Uprky ve Valdštejnské jízdárně v Praze (2011) byla ze začátku spoře navštěvovaná právě také proto, že málokdo věděl, v čem spočívá její hodnota. Přijmeně Uprka si mnozí představili jen krojovanou dívku, umělec nebyl totalitním režimem nijak preferován, náboženská témata na indexu stejně jako jeho credo „Práce, radost, zbožnost“, přestože Pouť k sv. Antonínkovi byla oceněna i Pařížskou akademií a umělec obdržel dotaci i Rytířský řád od císaře Franze Josefa. Umělecký styl J. Uprky nebyl příliš zmiňován, jako by pouze reprezentoval jen zanedbatelný region, který už nemá této době moc co říci. Přitom jeho vlčnovská jízda králů (1897), nejlépe hodnocené dílo po stránce umělecké, už přes sto let dokumentuje tuto slavnost (Joža Uprka – národní a světový, LN 2011).

Shlédneme-li i výstavu díla J. Uprky v jeho celistvosti, propojí se před našima očima malíř světové úrovně, ale i obyčejný pozemšťan lpící na svých kořenech. Podobně se tak děje s vlčnovskou jízdou králů. A je jedno, zda u jejího zrodu byl útěk krále v přestrojení či jiný důvod. Autentičnost osobního zážitku teprve umožní pochopit, co znamená tradice.

Alena Svozilová, publicistka

Královská družina 2013 a děvčata ročníku 1995

Král – Ondřej Darek Franta, ulice Sportovní 880, 11 let

Legrúti ročníku 1995

Bednařík Marek
Bilavčík Radek
Fibichr Jan

Chvilíček Dušan
Kubal Pavel
Kučera Stanislav – *pobočník*
Lekeš Petr

Leško Radim – *pobočník*
Macek Libor
Machala Dušan
Mikulcuk Michal

Omelka Bronislav
Podšubka Ondřej
Šobán Petr
Zhoř Jan

Balajková Viola
Dacíková Barbora
Elišášová Hana

Hauerlandová Monika
Chvilíčková Veronika
Kadlčková Dominika

Mikulcová Silvie
Ondřejková Pavlína
Solařová Klára

Uškrtová Kateřina

Jízda králů 2013 – informace pro občany

Volné vjezdy

Pro nezbytné zásobování a rodinné návštěvy možno vyzvednout volné vjezdy na KSK od 13. 5. 2013. Vjezd umožněn pouze do 8. 00 hodin!

Uzavírky

Sobota – Uzavírka vjezdu do areálu búd a ul. Vinohradské od 14. 00 hodin

Neděle – Celková uzavírka obce od 6.00 do 16. 00 hodin

Důležitá upozornění

Celková uzavírka obce platí i pro občany Vlčnova. Pokud budou potřebovat projet středem obce, kde se odehrává dění jízdy králů,

můžou tak učinit jen v nezbytně nutných případech po prokázání bydliště ostraže, a to pouze do 8.00 hodin.

Parkování na komunikacích v obci nebude možné – vozovky v obci musí být volné pro jízdu králů, průjezd záchranných vozidel a budou sloužit jako parkoviště pro automobily návštěvníků jízdy králů. Své vozy nebo automobily vašich rodinných návštěv zaparkujte proto, prosím, ve dvorech či průjezdech. Letos, kdy nelze využít k parkování ul. Sportovní a Pleslovu, budou auta posílána k parkování do bočních ulic. **Velmi proto prosíme, aby občané své vozy neparkovali na místních komunikacích.**

Při návštěvě nedělní mše svaté je možné v nezbytných případech přijet autem ke kostelu, zastavit k vystoupení nebo nastoupení do vozidla, **ale ne zde zaparkovat.**

Vstupné 100,- Kč v předprodeji od 10. 5.

Podrobné informace a další zajímavé údaje o programech, účinkujících a osobnostech naleznete v **Programovém sborníku Jízdy králů Vlčnov 2013**, který bude možné zakoupit v Klubu sportu a kultury a na pokladnách. Dále také na webových stránkách www.kskvlcnov.cz Děkujeme za pochopení a přejeeme Vám příjemné zážitky!

Olga Floriánová

O Jízdě králů – střípky z kronik

Jízda králů. Vznik tohoto zvyku není znám ani podle pověsti, ale spadá do dob velmi starých. U nás to provádějí odvedení chlapci a to na svatodušní pondělí. Všechnu okrasu a růže, jím k tomu udělají děvčata, jímž se chlapci odmění nějakou sladkou kořalkou. Předem si vyvolí nějakého mladšího chlapce za krále – ze zámožnější rodiny, aby jím pak po všem mohli připravit slušnou večeři i s nějakým tím pitím. Kromě krále ještě najdou dva chlapce o něco mladší, co pobočníky. Tato trojice má bílé koně, svázané uzdami u sebe, vprostřed mají krále, jehož koně řídí, poněvadž král má ruce podepřít v bok. Jsou spraveni do ženských šatů, na hlavě mají klobouky, které jsou ověněny hedvábnými stuhami, takže skorem přes ně ani nevidí. Koně jsou rovněž ověněni pentlema a rúží s papíru, mezi nimiž jsou vpleteny i pentle hedvábné. Ve svatodušní pondělí po obědě, jím děvčata ještě ověňčí koně a pak se všichni po sv. požehnání sjedou ke královi, od něhož pak společně vyjedou. Vpředu jede hlasatel. Ten vyvolává: „Poslúchajte horní dolní, domácí aj přespolní, co Vám budu povídati v svatodušní pondělí. Máme krále chudobného, ale velmi poctivého, vje! Hýlom, hýlom“ atd. Za ním po obou stranách jedou vyvolávači. Ti vyvolávají: „Matičko na krále. Matičko milá, kdybys tak dobrá byla a našemu královi něco darovala. Máme krále chudobného, ale velmi poctivého, vje. Okradli nám ho na horách, na dolách, na zelených pustínách. Ukradli mu 300 volů z prázdných dvorů, 300 koní z prázdných stájí. Ukradli by mu ještě víc, ale už neměl sám nic. Když jsme jeli přes Slovensko, lupiči nás

přepadli a našeho krále nám okradli. Zlatou korunu mu vzali a papírovou mu dali. Proto prosím pány a dámy, aby tak dobří byli a našim králům něco darovali. Dávejte matičko přeče, aspoň to svinské plece, alebo tú klobásu, co sa s ňu trikrát opášu a po čtvrté svého konička vraného podpášu. Dávejte matičko, chcete-li nám dáti, ať já tu nemusím s mým koničkem státi, než Vám začnu střechu nad hlavou bráti a pod mojého konička vraného stláti. Dybyste Vy matičko věděla, co tak dlhá cesta nadělá, od okeněčka byste stala a našim královi maluckém a pěkném něco darovala. Matičko na krále ...”

V jízdě po vesnici před každým domem (obzvláště, kde je nějaké děvče) vyvolávají. Těchto vyvolávání je mnoho. Například:

1. „Před tímto domem je růža červená, že v tomto domě je dívka, která je svému milenci věrná.”
2. „Do tohoto domu jasné slunko svítí, že je tam děvče jako kvítí.”
3. „A jak na mém koničku všecko zvoní, brinká, že tu mají v domě šikovného synka a za ním cérečka ze dveří se dívá, na jednoho z králů při tom ruků kývá.”
4. „Stárnem Bože, stárnem, tak sa ten čas mění, což matičko milá, váš syn sa už neožení?”
5. „Na tomto domě je modré obrovňání, že je v něm Boží požehnání.”
6. „Před tímto domem je dolina, že tu bývá veselá rodina.”
7. „Před tímto domem slunko jasné září, že

zde bydlí výměnkáři staří.”

8. „V této hospodě dobré pivo je, kolik nám ho šenkěrenka ale naleje?”
9. „Před tímto domem rostú špendlíky, že tento pekař pečé dobré rohlíky.”
10. „Před tímto domem je kámen, znám se já dobře s tímto pánem; je to dobrý pán, podaruje jistě něco nám.”
11. „U tohoto domu v zahrádečce branka a za ňu sa dívá pěkná Marianka.”
12. „Před túto školú svítí měsíček zářící, a v ní bývá dobrý pán řídící.”
13. „Před tímto domem bývá moc ptáků, že dávajú chlapce do lapáku.”
14. „Před tímto domečkem roste síti, že je tu panenka jako kvítí.”
15. „Na tomto domě je bílý komín, že je tam šikovná hospodyň.”
16. „Před tímto domem je petrželé, že sú tam hodní manželé.”
17. „Před tímto domem je hromádka smetí, že tu mají hodné děti.”
18. „Můj koničku toč se směle, že za tú panenku chodí mládenec, co má jenom dušu v těle.”
19. „Vy páni přespolní co jste přišli z dáli, prosíme Vás, abyste našemu královi něco dali.”

Zároveň s tímto říkáním jezdí dům od domu králi s koši a s pokladničkou, do nichž jim dávají podle možnosti, nějaké vajíčka, nebo peněžité dar. Jak projedou vesnici opětně doprovodí krále do jeho domu a pak se rozjedou domů opatřit koně, aby se zase brzy u krále sešli ke společné večeři.

PRVNÍ VLČNOVSKÁ JÍZDA KRÁLŮ V PRAZE ROKU 1895

J. Kukulka

Vlčnovští chlapečci jezdili v PRAZE "po králoch" několikrát, poprvé v roce 1895 u příležitosti pořádání Národopisné výstavy československé. Programem Výstavy byl celý život našeho lidu ve všech jeho složkách a projevech. Ale prvé a největší místo bylo věnováno lidovému umění. Z podnětu Lubora Niederla a malíře Joži UPRKY se vypravili Vlčnovjané k slavnostnímu vystoupení jízdy králů, pořádané jako okázalá součást VÝSTAVY. Výpravu vedl Jan MOŠTĚK č. 34. Nebylo zjištěno, zda jeli také muzikanti, ale ze skutečnosti, že ostatní slovácké výpravy muzikanti doprovázeli, lze soudit, že ani vlčnovští nescházeli. V kladném případě se jedná o první dechovou kapelu Antoše VOZÁRA č. p. 112. Na pražské Výstavě, prvního tohoto druhu, reprezentovaly lidové umění našich děvčic a žen především výšivky, které výstavě propůjčil nadšený sběratel a redaktor Fr. Kretz z Uh. Hradiště a z Uh. Brodu Jan Kučera a Marie Stejskalová. Na výstavním areálu zdobily četné vitríny mimo jiné figuríny vlčnovských šohajů a děvčic a slovácká jízda králů. Na jiném místě kroje Vlčnovjanů dokumentovaly fotografie národopisce Josefa KLVANI a stejně nadšeně působily na návštěvníky, kteří navštívili Výstavu v počtu přes dva miliony, folkloristické obrázky Joži UPRKY. **Slovácká mládež se nejvíce vydováděla na Národopisných slavnostech moravských, uspořádaných v rámci Výstavy po čtyři dny.** Na bohatém programu lidových zvyků a tanců vystoupily všechny čtyři moravské kmény: Slováci, Valaši, Hanáci i Horáci. Jejich průvod z Žofína k výstavnímu paláci zářil vírem barev od ozdobných koní, vozů a různého rolnického nářadí. Průvod začal 24 členou skupinou jízdy králů z Vlčnova a Kněžduba a pestrými praporci a se zvonky na ozdobených koních. Kromě třetího dne, který byl vyhrazen jen Hanákům, jezdili Vlčnovjané po tři dny. Při jízdě se stávala často ledajaká nehoda ani Praha nebyla výjimkou. Stalo se, že do programu královniček v areálu nedopatřením či ukvapením vjela tryskem slovácká jízda. Došlo k nepopsatelné panice u diváků z obavy o královničky. Ty se však schovaly do bezpečí. Navíc se srazili dva koně, jezdcí spadli a koně pádili napříč arénou. Odvážlivci je chytili, chlapečci vyskočili na koně a zkontrolili je. Teprve potom – třebaš jízda vzbudila u diváků heroické nadšení, královničky se vrátily a ve zpěvech a tancích obecenstvo znamenitě rozveselily. **Byly to nezapomenutelné dojmy pro všechny.**

1959: V neděli 17. května se pořádala tradiční jízda králů. Je nutno poznamenat, že tato krásná lidová slavnost upadla. Dříve se regrúti předbíhali a o krále nebylo nouze. Letos se králové dávali těžko dohromady a MNV musel mládence několikrát pobízet. Autobusové spojení od vlaků bylo sice zajištěno, ale dávný lesk a elán byly ten tam.

1962: Většina programu se však točila kolem Vlčnovských slavností, které byly před zahájením. Řada diskutujících poukázala na netečnost mládců k jízdě králů, na nedostatek krojovaných účastníků a celkovou ochablost v organizaci oslav, o které je

jinak po celé republice dobrý zájem, neboť vlčnovský folklór a jízda králů se stále těší dobré pověsti u národopisných pracovníků a milovníků čistého lidového umění v celé republice. Přítomný vedoucí školského odboru ONV Tomáš Milička v závěru povzbudil kulturní pracovníky slovy: „Máte dobrý dětský soubor Vlčnovjének, který se probojoval do celostátního kola do Prahy, když chcete, hrajete dobré divadlo, máte krásný kroj, ale málo jej nosíte, vaše jízda králů má skvělou minulost, je jenom třeba, abyste v dobré tradici úspěšně pokračovali“. Tradiční Vlčnovské slavnosti s jízdou králů se letos pořádaly v neděli 3. června pod vedením Osvětové besedy. Pěkné počasí přilákalo do Vlčnova na 2 tisíce cizích návštěvníků. Byla utvořena i finanční základna pro příští slavnosti: celkový příjem 18 tisíc, vydání 12 tisíc, zůstatek 6 tisíc Kčs.

1964: Zlatým hřebem oslav 700 let Vlčnova byly Vlčnovské slavnosti s tradiční jízdou králů, pořádané ve dnech 29.–31. května. O Vlčnovských slavnostech můžeme kriticky povědět, že vzhledem k místním poměrům se nad očekávání zdařily. Divadelní hra „Její pastorkyňa“, kterou předvedli pod Osvětovou besedou ochotníci ve vlčnovských krojích, se musela pro veliký zájem vícekrát opakovat. Pořadatelé si hodně slibovali od Besedy s rodáky. Na ní se v sále kina shromáždilo na 300 rodáků, kteří přijeli z dalekých končin republiky i ze zahraničí, aby se omladili ve své rodné obci při vzpomínkách na svá dětská léta. Ze zahraničí přijeli z USA Marie Jorgensonová roz. Moštková a po válce už podruhé Vincenc Kučera s manželkou, z Kanady Filomena Šopiková roz. Zábránová. Vystoupení známého orchestru z rozhlasu M. Foreta přitáhlo do Vlčnova na hřiště na 5 tisíc návštěvníků, mezi nimi i autobusy z daleka. Za letního večera připravil umělecký soubor všem příjemné pobavení. V neděli byl hlavní program. Dopolodne se na MNV zorganizovalo 15 vítání do života a 2 zlaté svatby (Moštkovi čp. 496 a Vozárovi čp. 772), vše ve vlčnovských krojích. Na výstavě obrazů ve staré škole, kterou instaloval učitel Vincenc Kučera, obdivovali přespolní vlčnovské kroje, obrazy ak. malířů, hlavně M. Otto Ottmara a Karla Beneše. Dále připravil milé vzpomínky na historii Vlčnova dr. M. Zemek v umělecky provedených fotokopiích a krojové fotografie zde vystavoval Josef Beneš. Velký zájem byl o krojované vlčnovské panenky, mnozí se nedali odbyt, dokud si je od pořadatelů nezajistili. Od inscenace originálu Uprkova Jízdy králů se upustilo pro nepraktičnost přesunu z brněnské galerie.

Vlčnovské slavnosti se zdařily také proto, že dobře pracoval propagáčnický oddělení Výboru. Vedle novinářských zpráv bylo písemně pozváno na 700 rodáků, plakáty rozeslány všem turistickým kancelářím v republice, ba i do Vídně. Pro informaci návštěvníků byla vydána propagační brožura „700 let slovácké obce Vlčnova“ se statěmi „Jubilejní jízda králů ve Vlčnově“ od dr. M. Zemka a úvodní článek „Vlčnov Vás vítá“, který uvedl kronikář Jos. Kukulka. V rámci oslav připravil brněnský rozhlas národopisné pásmo o Vlčnově a televize natočila záběry „Regrúti jedou do Brodu“. Po celý rok byl několikrát promítán film „Léta Páně 1963“, natočený loňského roku bratislavskými filmovými umělci u příležitosti jízdy

králů ve Vlčnově. Podle střízlivého odhadu zúčastnilo se jubilejních Vlčnovských slavností na 6.000 přespolních, z toho na 400 rodáků. Z významných osobností, které poctily Vlčnov svou návštěvou, uvádím akad. malíře Otto Ottmara, Fr. Bezděka a Karla Beneše, dva zástupce z velvyslanectví republiky Ghany, kraj. taj. KSČ M. Holčáka, národopis. pracovníka a v min. školství Jos. Beneše, archi-váře v Mikulově dr. M. Zemka, a řed. muzea J. A. Komenského v Uh. Brodě dr. Jana Pavelčíka.

Finanční odbor Výboru pracoval s nemalými těžkostmi, neboť se řídil heslem „Každý za své“. Žádných podpor z veřejných prostředků Výbor nedostal. Dosud žádný kulturní podnik ve Vlčnově nevykázal takový finanční obrat. Hrubý příjem na slavnostech činil 52.413 Kčs a vydání na 42 tisíce. Při závěrečném hodnocení, které se provedlo na plenárním zasedání MNV 11. prosince, bylo konstatováno, že vcelku můžeme být s Vlčnovskými slavnostmi spokojeni po všech stránkách. Je si jen přát, aby se ve slavnostech, třebaš v omezenější míře, každoročně pokračovalo.

1968: Jízda králů 2. června se letos zúčastnil i čs. státní film, aby ve Vlčnově provedl záběry k připravovanému filmu „Žert“ podle románu Milana Kundery. Přítomen byl režisér Jaromil Jirěš se svým štábem a herci Josefem Somrem a Janou Dítětovou v čele. Filmovali v době jízdy v neděli po celé dědině a před králem, jímž byl chlapec Frant. Kovář čp. 714, v pondělí pokračovali v Rybářích u Mikulcového čp. 49, v úterý u kostela. Z Unovu přijeli v sobotu 13. července. Do děje zapojili na 40 Vlčnovjanů, kromě královské družiny, mladých i starých. Scény si doplňovali záběry v Uh. Hradišti ve dnech 5.–9. srpna, kam sváželi denně na 20–40 Vlčnovjanů a to i k nočním záběrům v parku. Tito umělci už vloni u nás natočili krátký film „Na krále“, v němž vystupoval mladý král Ant. Moštěk čp. 682. Tento film se v místním kině letos slavnostně uváděl.

1973: Zatím co Dolňácké slavnosti spojené s tradiční jízdou králů proběhly v Hluku ve dnech 1.–3. června, uskutečnila se slavná Jízda králů ve Vlčnově ve dnech 9.–10. června. V sobotu 9. června předvedly ochotníci Maryšu od brí Mrštíků.

1974: Letošní jízda králů byla znovu velmi bohatá a hodně navštívená. Jízdu králů ve Vlčnově si tentokrát sebrali na mušku západní Němci s vedoucím korespondentem televize Německé spolkové republiky Wolfem Hankem. Filmovali v sobotu 1. června čepení nevěsty v vdovy Mikulcové čp. 65; za model jim stála Marie Koničková čp. 492. Na jízdu králů 2. června prováděli filmové záběry u kapličky ve Vinohradech. Tuto německou filmovou televizi uvedl do Vlčnova brodský rodák Dr. Jiří Janoš z Prahy 6. Králem tohoto roku byl školák Frant. Chvilíček.

1977: VLČNOVSKÁ JÍZDA KRÁLŮ s bohatým programem mnoha souborů byla nejen občany Vlčnova, ale i hosty z širokého okolí hodnocena jako nejkrásnější. Stravování a občerstvení bylo poprvé zajištěno v nové restauraci Jednoty „U KRÁLA“.

Hosté Jízdy králů

v roce 1979 nás poctil návštěvou herec Ladislav Chudík (třetí muž zleva)

v roce 1995 byl hostem Tomáš Baťa

v roce 1991 navštívil Jízdu králů písničkář Karel Kryl

v roce 2011 návštěva tehdejší kanadské vebyslankyně v ČR, paní Valerie Raymond s manželem

Deštivé Jízdy králů

JK 2006 – král Přemysl Křeháček s družinou na cestě od kostela k OÚ

JK 2006 – společná fotografie byla pořizena z důvodu silného deště v kostele

JK 2009 – družičky ročníku 1991

JK 2009 – legrúti ročníku 1991

1978: JÍZDA KRÁLŮ ve Vlčnově dne 28. května v rámci oslav 30. výročí Vítězného února měla slavnostní ráz. Králem byl Jiří ULČÍK č. 1017. Za krále jezdilo celkem 24 odvedenců – ročníku 1960. Je to skutečně vyvrcholení kulturního života v obci. S přípravou těchto slavností jsou nemalé problémy, a i když byla ustavena stálá komise pro přípravu a zajištění vlčnovských slavností, zájem občanů i některých složek Národní fronty nesměruje k tomu, aby naše zvyky, malebná krása našich krajů a všechno to, co jsme za poslední roky dokázali udělat, bylo zachováno nejen pro návštěvníky z ČSSR, ale i ze zahraničí. Mnoho úsilí vynakládá i MNV k přesvědčování jezdců, získání krále a také zajištění koní. Všechno bylo dobře zajištěno a snad pro nedostatek dvojic pro vybírání vstupného bylo vybráno méně než v roce 1977. Pokud nebudou občané Vlčnova a složky Národní fronty odpovědněji k této překrásné zvyklosti přistupovat, je otázka zda JÍZDA KRÁLŮ ve Vlčnově bude každý rok.

1980: JÍZDA KRÁLŮ byla v neděli 1. června. KRÁLEM byl Jarek KONÍČEK č. 653. Jezdců bylo 19 (ročník 1962). Program na stadiónu měl velmi dobrou úroveň. S rostoucí úrovní VLČNOVSKÝCH SLAVNOSTÍ roste i návštěva a tržba. Přehled: 1977 (68.000,- Kčs), 1978 (56.000,-), 1979 (66.000,-), 1980 (80.000,-). Vlčnovská JÍZDA KRÁLŮ v roce 1980 byla obohacena již tradičně „ZEMKOVOU JIZBOU“, v níž jsou vystaveny vedle starobylého nábytku rozsáhlé sbírky krajů, které za svého života shromáždil poštovní mistr Josef Zemek č. 109 a také vzácné obrazy malíře Jože ÚPRKY. Vlčnovjané v tomto roce 40. výročí úmrtí Jože ÚPRKY vzpomínají na jeho pobyt a plodnou tvůrčí činnost právě u poštovního mistra J. Zemka, s nímž se poznal ve Vlčnově v roce 1891. U Zemků č. 109 Joža ÚPRKA spával, maloval a zde jej navštěvovali i mnozí umělci té doby – mezi nimi i spisovatelé bratři MRŠTÍCI, malíři FROLKA, MANDEL, LOTEK, HOPLÍČEK, HUDEČEK, KAŠPAR, MUCHA, MAŘATKA, KALVODA, bratři JAROŇKOVÉ, vědci GOLL, NIEDERLE, MATĚJČEK a jiní.

1981: JÍZDU KRÁLŮ provedlo 30 švarných legrutů s králem Vlast. VLKEM č. 694 a v průvodě bylo asi 350 krojovaných účastníků z toho asi 200 Vlčnovjanů. Mimořádná popularita VLČNOVSKÉ JÍZDY KRÁLŮ přilákala asi 18.000 diváků a každoročně je trochu kritiky na občerstvení, na dopravu, soc. zařízení a začíná se uvažovat o vybudování přírodního amfiteátru na HRADIŠTKU. Za krále jezdil ročník 1963. Barevná publikace VLČNOV současnost slovem i obrazem vydána v roce 1981 nákladem 10.500 ks v ceně 90,- Kčs autorů Dr. Metoděje Zemka CSc. a spolupráce Josefa Beneše CSc., ing. Antonína Pavelčíka a Josefa Zemka byla s velkým zájmem kupována u příležitosti VLČNOVSKÝCH SLAVNOSTÍ a mimo tuto publikaci byla prodávána i brožura v hodnotě 10,- Kčs – rovněž s barevnými fotografiemi z Vlčnova.

1983: Herečka JIŘINA ŠTĚPNIČKOVÁ, která u nás před 50. lety natáčela svoji slavnou MARYŠU poctila Vlčnov svou návštěvou! I dnes bydlela u týchž Kovářů (napro-

ti Sokolovny) a spala v téže posteli pod touž peřinou, aby si připomněla své mládí. Její vzpomínky na Vlčnov byly hřejivé. Za krále jezdili chlapci ročníku 1965 a králem byl Fr. KONÍČEK. Vlčnovské slavnosti v roce 1983 byly velmi zdařilé – odhadem účast 20.000 návštěvníků. Vedoucí odboru ONV Uh. Hradiště Dr. Marie Krívdová ve Slovákce jiskře 28. 9. 1983 píše článek pod nadpisem **SLAVNOSTI VE VLČNOVĚ S PERSPEKTIVOU**, nutnost vybudování přírodního amfiteátru a výbor KSK ve Vlčnově začíná v tomto směru odpovědně jednat.

1984: JÍZDA KRÁLŮ – 30 legrutů s KRÁLEM Janem CHVÍLÍČEKEM č. 72. Účast asi 16.000 lidí! MINISTER KULTURY Dr. Milan KLUSÁK byl vzácným hostem vlčnovských slavností a slavnostně KSK Vlčnov přeдал ČESTNÉ UZNÁNÍ ministerstva kultury za jeho práci.

1985: Plný sál KSK byl v sobotu při pořadu „VITAJTE VE VLČNOVĚ“ s milými hosty, herci Národního divadla zaslužilým umělcem **Vladimírem RÁŽEM** a **Jiřím ŠTĚPNIČKOU**, primášem ing. Martinem HRBÁČEM, jehož muzika program doprovázela a Dr. Jos. Benešem. Příjemnou atmosféru dotvořily vtipné dotazy diváků a zejména pak improvizované vystoupení cestovatele a fotografa **Zdeňka THOMY** a jeho přítele **Dr. Sekine** z TOKIA, který vyjádřil dobrou češtinou svůj vztah k naší zemi a její hudbě. Závěrečná písnička všech účinkujících byla pěknou tečkou za hezkým odpolednem, které ukončilo slavnostní vystoupení družebního maďarského souboru. Králem byl Petr ŠOBÁŇ a byl s celou svojí družinou přijat na MNV jejím předsedou Karlem Křapou.

1986: VLČNOVSKÉ SLAVNOSTI S JÍZDOU KRÁLŮ za účasti 18.000 lidí měly velmi dobrou úroveň. Jezdilo 20 jezdců r. 1968 Králem byl František JEŽEK č. 1009. Program Vlčnovských slavností: VÝSTAVA OBRAZŮ malíře Otto Ottmara – uspořádaná u příležitosti jeho 100. narozenin. Sobota – slavnostní otevření památkově chráněné usedlosti č. 57 s programem „Oživená minulost“. V KSK od 13.00 pořad „Vitajte ve Vlčnově“ s cimbálovou muzikou Slávka Volavého ze Strážnice a vzácnými hosty: herec Alfréd STREJČEK, hudební dramaturg Ivan ŠTĚDRÝ, folkloristka Zdeňka Jelínková a zpěvákem Lubošem HOLÝM. Večer TJ uspořádala taneční zábavu s Nemšovankou. Mezi vzácnými hosty vlčnovských slavností 1986 byl i náměstek min. kultury Dr. Josef ŠVAGERA

1987: Do Vlčnova se sjelo asi 15.000 návštěvníků, počasí se opět vydařilo a všichni byli spokojeni. Ve Slovákce JISKŘE ze dne 3.6. v článku „Král se ve Vlčnově neztratil“ Mír. Potyka velmi kladně hodnotí průběh Vlčnovských slavností, které mimo 15.000 návštěvníků shlédli i vzácní hosté, mezi nimiž byli Dr. Karel Lebeda, DrSc., z Min. kultury ČSR, místopředseda afrického výboru Čs. společnosti pro mezinárodní styky, Ghanský velvyslanec MOSES AGYMAN, místopředsedkyně ONV ing. Jelenka Nečasová a další.

Také v příloze zemědělských novin dne 12. června v článku JÍZDA KRÁLŮ se pochvalně píše o Vlčnovských slavnostech a na obrázcích je dokumentován slavnostní okamžik, když předseda MNV ing. Vojtěch Dostálek předává legrutům pamětní list a také dvánáctiletý Libor Bařina s bílou růží v ústech. I jeho dědeček byl králem už v roce 1923. Při strojení pomáhá i jeho 73 letá babička.

1988: VLČNOVSKÉ SLAVNOSTI S JÍZDOU KRÁLŮ

Ani historie si nedokáže vysvětlit jak vlastně vznikla jízda králů. Někteří národopisci tvrdí, že byla součástí prastarých evropských lidových slavností. Na Uherskobrodsku nejčastěji mluví o útěku krále Matyáše po porážce u Bílovic v přestrojení přes Uh. Brod a ukrytí v lese zv. Králov, kde prý se prozradil tasením šavle. Specificky vlčnovskou pověst publikoval Jiří Jilík a mluví o osvobození Viktorina z Poděbrad z Uherského zajetí na trenčanském hradě. Osvobodili ho prý Vlčnovjané a v ženském přestrojení jej doprovodili bezpečně do vojenského ležení Jiřího z Poděbrad u Uh. Hradiště. Ať už je původ jakýkoliv, jízda králů se jezdí od nepaměti a ve Vlčnově první ověřený král byl v roce 1808 a tedy v letošním roce 1988 je jubilejní – STO OSMDESÁTÁ. VLČNOVSKÁ JÍZDA KRÁLŮ patří k vrcholným projevům naší lidové kultury v národním měřítku a je plným právem předmětem obdivu široké veřejnosti i uměleckých kruhů. V seznamu králů, publikovaném v programové brožuře, najdeme několikrát se opakující běžná vlčnovská jména Moštěk, Pavelčík, Chvilíček, Koníček, Knotek aj. Nejstarší z účastníků Jan KNOTEK jezdil v roce 1909 a mohl ještě ve svých 86 letech živě přednést vzpomínku, jak to bývalo za jeho časů jiné proti dnešku. Jak jednoduchá byla třeba hostina pro legruty. Z nasbíraných vajíček se usmažila „škvařetina“ a tato míchané vejce byla s pivem vlastně celým královským pohostěním. Od té doby podstatně vzrostla životní úroveň a podobně jako při svatbách je i královská hostina dnes bohatým pohostěním celé královské družiny. Jízda králů dostává i nové znaky, odrážející začlenění tradičního zvyku do nového soc. způsobu života. Je to slavnostní přijetí celé královské družiny předsedou MNV v obřadní síni, kam se dostaví odvedenci i s malým králem, všichni v obřadním kroji. Krále si vyzvednou u jeho rodičů s poděkováním za jeho vychování a přinesou ho k obřadnímu aktu, jímž se oficiálně zahajuje jízda králů. To přinesení je miněno doslovně, vybraný odvedenec NESE KRÁLE ZA KRKEM a vpředu přidržuje nohy tak, aby malý KRÁL JAKOBY SEDĚL NA KONI. Stejným způsobem jej pak dodají domů. Předseda MNV přivítá všechny proslovem, v němž připomene tradice tohoto zvyku s výzvou, aby jízda králů provedli důstojně a dobře reprezentovali rodnou obec. Vybraný reprezentant ročníku odvedenců přednese za všechny tento slib: „Slibuji za celou královskou družinu našeho ročníku, že budeme důstojně a společensky vystupovat při letošní jízdě králů, abychom co nejčastěji obstáli tak, aby nikdy nezanikla pokladnice těchto lidových zvyků a národopisu naší rodné obce!“ Každý z královské družiny obdrží pamětní list a zapíše se do kroniky SPOZ při MNV Vlčnov.

PROMĚNY VLČNOVSKÉ JÍZDY KRÁLŮ

Jak vypadala vlčnovská jízda králů víc než před 100 lety, to nevíme, protože byla tak běžným úkonem, že nikomu nenapadlo uchovat její přesný popis. Máme však mnoho starých fotografií z jízdy králů a také černobílý film z JÍZDY KRÁLŮ V ROCE 1949, kde vidíme její jednoduchost.

Z historie JÍZDY KRÁLŮ: Nejstarší dosud známé vyobrazení jízdy králů ve Vlčnově pořídil v roce 1890 Josef KLVÁŇA a publikoval v ČESKÉM LIDU 1893. Z obrázku je patrné, jak kroj i výzdoba koní byly skromnější proti dnešku. To ostatně dokonale prokazuje UPRKŮV slavný obraz z roku 1897. Že jízda králů ve Vlčnově nezanikla, má na tom velkou zásluhu přední slovácký malíř Joža UPRKA. Do folkloristicky bohatého Vlčnova se dostal podle vzpomínek své dcery Boženy Novákové-Úprkové, věrné otcovy kronikářky takto: „Obešel jsem celé široké okolí, kde všady jezdí králé, ale najvíc sa ně líbili vlčnovští a protože jsem se znal s redaktorem Jančů vlčnovským rodákem a Josefem Zemkem – poštmistrem, tak jsem sa do Vlčnova nastěhoval a maloval.“ Vrcholné umělecké dílo JÍZDA KRÁLŮ VE VLČNOVĚ dokončené v roce 1897 v uměleckých kruzích zpočátku nenašlo ohlasu a uznání, ale až se jeho obraz dostal zásluhou slavného francouzského sochaře Augusta Rodina v roce 1912 na pařížskou výstavu, doznal zasluženého ocenění. Tím Uprka i vlčnovský kroj pronikl do světa. Ukázalo se to nápadně na jízdách králů v dalších letech stále se zvyšující návštěvnosti cizinců ve Vlčnově. Pro vysokou uměleckou hodnotu zakoupila Uprkovu vlčnovskou Jízdu králů Moravská galerie v Brně. Vlčnovjané předvedli v roce 1895 jízdu králů v PRAZE na slavné NÁRODOPISNÉ VÝSTAVĚ československé v rámci tzv. moravských dnů a měli velký úspěch jak v průvodě PRAHOU, tak i při honění krále, jež ukázali s Kněždubjany v amfiteátru výstaviště – v dnešním parku kultury. V Uprkově době pořádali vlčnovskou jízdu králů „legrůti“, většinou z řad selských chlapců, kteří se v hospodě domluvili na svém králi. Jezdili na svém domácím koni, na kterém „rajtovali“ už ve školním věku. Koni ve Vlčnově v roce 1910 bylo 293. Dopoledne v den jízdy – na svatodušní pondělí pod „KOLŇŮ“ mašlili

koně. Strojení bylo jednoduché. Svazky textilních pentlí, které se v rodinách po léta uchovávaly, se upevnily koni na hlavě, za hřívou a na zadku tak, aby se kuň neplašil. Odpoledne se 20–30 jezdců sešlo v humně u krále ustrojeného i s pobočnými v ženském kroji a jakmile hospodář otevřel vrata – jízda začala. Průvod uváděl „vyvolávač“, kterému se říkalo přiléhavě „žebřák“, protože prosil o dary pro krále, jak hlásala jeho úvodní vyvolávka:

POČÚVAJTE HORNÍ, DOLNÍ, DOMÁCÍ
AJ PŘESPOLNÍ, CO VÁM BUDEM
POVÍDAT O SVATODUŠNÍ PONDĚLÍ.
MÁME KRÁLA POCTIVÉHO, ALE VELMI
CHUDOBNÉHO, OKRADLI NÁM HO NA
HORÁCH, NA DOLÁCH, NA ZELENÝCH
PUSTINÁCH. UKRADLI MU TŘI STAKONÍ
Z PRÁZDNÝCH STÁJÍ, TŘI STA VOLŮ
Z PRÁZDNÝCH DVORŮ. DOBŘE ŽE TAM
NEMĚL NIC, UKRADLI BY MU JEŠTĚ VÍC.

Sběrem darů bývali pověřeni 3–4 „vybírání“, kteří se mohli vybočovat z průvodu. Byly to vajička, slanina, klobásy a uzené maso. To byla pak královská hostina.

1994: JÍZDA KRÁLŮ I V PRAZE: Po 57 letech dne 4. července 1994 jízda králů v Praze. Tuto akci se rozhodla uspořádat Nadace Zborov-Tyršova sekce v Praze a to u příležitosti XII. VŠESOKOLSKÉHO SLETU, kterého se zúčastnili i cvičenci z Vlčnova (18 žen, 10 mužů). U Prašné brány naši družinu přivítal prezident nadace Zborov Ing. Miclec CSc. Poté se jízda králů vydala po královské cestě na Staroměstské náměstí a přes Karlův most na Hradčany. Celý průvod byl zakončen na Výstavišti, kde je pozdravil náměstek primátora ing. Exner a ředitel Radia ALFA, které průběh celé akce vysílalo přímým přenosem. Obnovení tradice se vydařilo a snad se budou „pražské jízdy“ častěji opakovat. Vlčnovjané jeli do Prahy autobusem řízeným Frant. Chvilíčkem č. 648 (po cestě 2 defekty).

1995: POČASÍ JIŽ TRADIČNĚ BYLO NA SLAVNOSTI S JÍZDOU KRÁLŮ PĚKNÉ!!! Celkem na vlčnovských slavnostech bylo asi 8600 lidí, z toho 4321 platicích diváků, 430 účinkujících, 2500 domácích a zbytek nepla-

tících. Poznámka: Dědeček krále pan Ing. Ant. Pavelčík, ředitel KSK říká: „Letos poprvé se nám podařilo získat i děvčata z ročníku krále v krojích i ve věncích na slavnostní předávání vlády králů a také do průvodu vlčnovských slavností. Bylo to moc pěkné.“

1996: Jako každoročně i letos proběhla poslední květnovou neděli tradiční jízda králů. Jako host Obecního úřadu se této slavnosti zúčastnil předseda parlamentu ČR pan Milan Uhde a ministr pro hospodářskou soutěž pan J. Bělehrádek v doprovodu člena parlamentu – pana ing. Boráka. Účastníky této naší slavnosti se stali i hosté ze vzdáleného Japonska. I letos byla jízda králů na vysoké úrovni a všichni přítomní ji hodnotili vysoce kladně. Návštěvnost v neděli byla asi 5.000 účastníků. Počasí již tradičně dobré.

1998: Kuriozitou je, že s legrůty ročníku 1980 nejezdil Václav Pančocha, který byl v roce 1991 králem družiny. To historie nepamatuje.

2000: Letošní 191. jízda králů je ze tří důvodů mimořádná. Především se koná v posledním roce druhého tisíciletí – to je 28. 5. 2000 a ročník 1982 postavil do královské družiny 20 jezdců v čele s králem Miroslavem Kovářem. Druhá mimořádná událost, která je současně velkým oceněním pro mnoho generací Vlčnovjanů, je pozvání Ministerstva zahraničních věcí a agentury ART Production K/2 z Prahy k předvedení jízdy králů a průvodu národních tradic s různými variantami vlčnovských krojů na světové výstavě EXPO v Hannoveru. Třetí mimořádnou událostí bude II. setkání asi 54 králů ve vlčnovském kroji, které se uskuteční 26. 5. 2000 ve 20.00 ve velkém sále KSK. Hostitelem bude královská družina legrůtů r. 1982 s děvčaty, kteří se narodili v roce 1. setkání Králů.

Jízda králů se vydařila, počasí nám přálo, návštěvnost průměrná. Vzácní hosté: Monika Baťová – dcera Tomáše Bati, John Shattuck – velvyslanec USA v České republice.

Jízda králů na EXPO 2000 v Hannoveru 7. 6. 2000.

Marie Kolajová, kronikářka obce

Jízda králů na světové výstavě EXPO v Hannoveru 2000

Zajímavosti z Jízdy králů

V letošní (2013) družině jezdců jízdy králů pojedí i král roku 2008 Petr Šobáň, jeho otec Petr Šobáň st. byl králem v roce 1985 a syn krále JK 1984 Jana Chvilíčka Dušan.

Na ustrojení jednoho koně je potřeba přibližně **430 ozdob**: 200 ks růžiček, 120 ks třásáků, 5 ks mašlí do ocasu, 70 ks slámkových ozdob (které se skládají z více než 200 drobných částí), 6 ks velkých růží, 30 ks lilí a věnečky z krušpánku.

Výrobu miniaturních **růžiček** pro významné hosty jízdy králů zajišťují klienti Charitního domu ve Vlčnově

Hlavní vyvolávka jízdy králů „počívajte horní, dolní, domácí aj přespolní...“ je vytesána v dlažbě na návsi kolem kruhové lavice.

Rada obce Vlčnov rozhodla podpořit každoročně, počínaje rokem 2013, částkou 2000,- Kč jednotlivé členy královské družiny Jízdy králů, chlapce i dívky, kteří se v kroji s králov-

skou družinou zúčastní oficiálních programů souvisejících s Jízdou králů, zejména:

- sobotní večerní program v KSK Vlčnov
- nedělní dopolední program
- účast v hlavním průvodu Jízdy králů.

Zdravotní službu v období jízdy králů zajišťuje již po několik let MUDr. Miriam Navrátilová z Těšova.

1. června 1995, 4 dny po jízdě králů, byla přívalovými dešti a **kroupami zaplavena** část domů v ulici 28. října.

První setkání králů Vlčnova, Hluku a Kunovic se uskutečnilo v roce 2008 na Blatnické hoře v kapli sv. Antonína.

První pouť jízdy králů se uskuteční na Blatnické hoře v kapli sv. Antonína 4. 5. 2014 v 15.30 hodin za účasti králů a královských družin všech tří obcí.

*Marta Moštková,
místostarostka*

Klientka charitního domu ve Vlčnově, paní Marie Nevařilová, při výrobě růžiček pro hosty JK

Malí tanečníci

V letošním školním roce 2012/2013 navštěvuje folklorní soubor ČEREŠNIČKY, který pracuje při KSK Vlčnov, 24 dětí ve věku

od 5 do 6 let. Z toho je 9 chlapců a 15 děvčátek. Malí tanečníci pracují pod vedením vedoucích Heleny Plaché a Dany Mikulcové. Scházejí se

pravidelně každý čtvrtek od 16.00 do 17.00 hodin v KSK. Tato hodinka je věnována tanci i zpěvu. Děti si v průběhu společných chvil vytvářejí nejen hezký vztah k folkloru, ale učí se také při rytmických a intonačních hrátkách pracovat a hospodařit s dechem i svými hlásky a pokoušejí se o první taneční krůčky.

Letošní vystoupení ČEREŠNIČEK „Malí muzikanti“ čerpá především z lidové slovesnosti. Písně „Hrajte mně husličky“, „Tancoval tenký s tenkú“, „Teče voda z vinohrada“ a „Kdo umí vařit pěry“ si všichni brzy oblíbili. V současné době děti netrpělivě očekávají každý den, k blížící se JÍZDĚ KRÁLŮ, kde se malí tanečníci představí při svém vystoupení. Zbývá jen dobře „naladit“ nástroje a hlásky. Věříme, že JÍZDA KRÁLŮ našich malých regrůtů v závěru vystoupení zase pobaví všechny z blízka i daleka. Nezbyvá než popřát nádherné dny bez májového deštíku, usměvavé tváře tanečnicků, zpěváků, muzikantů a spokojené diváky. Zkrátka, ať to všechno dobře dopadne.

Velké poděkování patří KSK ve Vlčnově a rodičům všech dětí za dobrou spolupráci. Zvláště děkujeme rodině Solíkové a Mlýnkové za výrobu nových nástrojů.

Dana Mikulcová

Vystoupení souboru Čerešničky při Jízdě králů 2012

Společnost Jízdy králů

V posledních letech má Společnost Jízdy králů (dále jen Společnost) stabilizovaný počet členů. K 30. 4. 2013 máme v databázi 265 členů. Každý rok někteří členové odejdou do folklorního nebe nebo z osobních důvodů ukončí členství, ale zase další se přihlásí. Často se na nás obracují členové Společnosti a další občané s dotazem odkud vlastně máme takovou velkou členskou základnu, znají se navzájem? Hlavní skupina 135 členů z Vlčnova se většinou zná a nejlepší příležitost poznat osobně další členy je na každé valné hromadě nebo při jízdě králů. Poslední mimořádná slavnostní valná hromada proběhla při příležitosti 20. výročí založení Společnosti 15. 10. 2011. Byla velmi dobře navštívena a přijela řada členů i hostů z celé republiky. Podrobně viz Vlčnovský zpravodaj č. 34 strana 7. a 8. Členové z Vlčnova připravili bohatý doprovodný program: byla to výstava všech vydaných kalendářů, sborníků jízdy králů a plakátů. Dále to byla výstava vlčnovských krojů pořízených za soukromé finanční dary členů Společnosti a také za sponzorské dary našich obchodních partnerů. Po ukončení úspěšné valné hromady byl připraven zábavný program, na kterém vystoupily soubory: Vlčnovské budovalské umělkyně, Mužský sbor Vlčnov, cimbálová muzika Durancija a soubor Vlčnovjan s přehlídkou starších variant vlčnovských krojů, které jako dary věnovali Společnosti občané Vlčnova. Na závěr proběhlo veselé vystoupení našich úspěšných mažoret a hosté i diváci jim tleskali ve stoje.

Na žádost členů Společnosti i dalších občanů jsme připravili rozbor členské základny dle místa bydliště. Základ tvoří členové z Vlčnova.

Především je to 26 členů – bývalých králů, na které nezapomínáme a děkujeme, že se svojí rodinou na sebe převzali tuto čestnou, ale náročnou funkci. Dále to jsou:

Vlčnovjané	
v produktivním věku	60 členů
Důchodci z Vlčnova	49 členů
Ostatní dle místa bydliště:	
Uh. Brod	22 členů
Zlín	12 členů
Uh. Hradiště	10 členů
Praha	9 členů
Chrudim a jeho místní část Vlčnov	9 členů
Brno	6 členů
Kunovice	4 členové
Hluk	4 členové
Otrokovice	3 členové
Slovensko	4 členové
USA	1 člen

A zbývá velká skupina členů z 38 měst a obcí v České republice, z každého místa máme jednoho nebo dva v celkovém počtu 46 členů. **Sečteno dohromady je to 265 členů Společnosti jízdy králů**

Aktivity Společnosti v rámci jízdy králů jsou každý rok obdobné. Začíná to krojovým plesem, pro který nacvičujeme s ročníkem děvčat i chlapců představení krále a královské družiny. Nácvič proběhl bez komplikací, legrůti a družičky to zvládli na jedničku a všichni se těší na svoji jízdu králů. Dříve v šedesátých

letech toto představení krále a jeho družiny na plese nebývalo. První krojové plesy ještě v sokolovně začala pořádat v roce 1973 tehdejší Osvětová beseda z iniciativy a pod vedením Jiřího Jilíka. Tato činnost byla velmi prospěšná pro udržení krojového bohatství Vlčnova, kroje se začaly opravovat, žehlit a dokonce poslední krojový krejčí ve Vlčnově František Mikulec ušil několik nových krojů. Pokud nejsou příležitosti obléci kroj na nějakou akci, tak kroj upadá, ztrácí se zájem o jeho údržbu a dobře víme, že časem může úplně zaniknout. Po dostavbě Klubu sportu a kultury v roce 1976 se situace začala zlepšovat, klub nabízel vyšší úroveň zázemí všem souborům a dalším kulturním akcím. V osmdesátých letech při soutěžích o Slováký koštěr klub doslova praskal ve švech a všichni soutěžící, včetně malých předzpěváčků, byli v kroji. Podobné to bylo také při kulturních akcích kolem jízdy králů. Jen vzpomeňme na dvě mimořádné akce: setkání vlčnovských králů v roce 1982 a 2000 nebo přehlídka variant vlčnovských krojů, velmi navštívené krojové plesy a jedinečný pořad předání vlády králů. Takto jízda králů poskytla řadu slavnostních příležitostí pro použití krojů a zpětně bez nádherných vlčnovských krojů by si Joža Uprka asi nevybral jako předlohu ke svému slavnému obrazu Vlčnov a jízda králů by možná ve Vlčnově skončila jako v jiných vesnicích.

V únoru 2012 nás překvapil pražský Slováký krúžek pozváním na tradiční Moravský ples do Prahy. Motivací byla snaha veřejně poděkovat Vlčnovu za jeho jízdu králů, které se konají pravidelně každý rok v původním provedení zvyku. Nebyly přerušeny ani v době 2. světové války a přežily všechny obstrukce totalitního režimu. Vlčnovská jízda králů má velkou zásluhu na tom, že jízda králů jako fenomén byla Ministerstvem kultury vybrána ke zpracování nominační dokumentace péčí Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici pro zápis v UNESCO. **Dokonale zpracovaná žádost s předepsanými přílohami byla na zasedání mezinárodní komise na ostrově Bali přijata a 27. 11. 2011 byla jízda králů zapsána do Reprezentativního seznamu nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO.** Společnost Jízdy králů prováděla v letech 2005 až 2009 ve Vlčnově terénní výzkum tohoto zvyku a do Strážnice předala 48 výzkumných zpráv o vlčnovské jízdě králů. Poděkování v Praze proběhlo při slavnostním zahájení plesu, po defilé všech pozvaných krúžků a vlčnovský Mužský sbor přijal za Vlčnov tento hold vlčnovské jízdě králů před všemi hosty plesu. Bylo to důstojné a spontánní, byli jsme hrdí na naši jízdu králů a jsme rádi, že můžeme všem Vlčnovjanům touto formou připomenout to krásné poděkování z Prahy.

Členové Společnosti ve spolupráci s Klubem sportu a kultury se také podíleli na přípravě oblíbeného pořadu Předání vlády králů, kde od roku 1994 účinkují i děvčata stejného ročníku jako legrůti. Slavnostní předání vlády králů dodává celému pořadu pečť výjimečnosti, protože se poprvé představí domácí i veřejnosti všichni hlavní aktéři jízdy

král Petr Šobán, JK 2008

král Petr Šobán st., JK 1985

strojení krále JK 1984 Jana Chvilíčka
– otce letošního legrůta Dušana

králů a král z minulého roku, který symbolicky předává vládu novému králi. Tento pořad si získává stále větší popularitu a je nejžádanějším pořadem sobotního večera. V neděli opět Společnost zajišťuje slavnostní průvod legrútů a družiček od kostela do obřadní síně Obecního úřadu, kde legrúti požádají starostu Jendu Pijáčka o povolení jízdy králů. Povolení dostanou, když zástupce legrútů slíbí, že ochrání svého krále a řádně podle tradice projedou Vlčnovem. Tento slavnostní průvod legrútů se svým králem a družičkami ke starostovi sledují na návsi stovky diváků a většinou hlasitě tleskají. Celou akci dokumentují stovky fotografií, televize, rozhlas a novináři a mnoho návštěvníků z domova i ze zahraničí. Je to zážitek vidět kolem 30 mladých lidí ve vlčnovském kroji, kteří za doprovodu vlčnovské dechovky vlastně zahajují nedělní programy jízdy králů. Zástupci Společnosti navštíví před jízdou královskou rodinu a při družné besedě předají zkušenosti z minulých jízd králů. Společnost také finančně podpoří královskou rodinu a všechny družičky zapojené do programů jízdy králů dostanou od Společnosti drobný příspěvek na údržbu krojů. Stejným způsobem podpoříme údržbu krojů Mužského sboru, protože sbor nejenom krásně zpívá, ale 15 nebo někdy i 20 mužů ve vlčnovském kroji budí obdiv a zaslouženou pozornost.

Po každé jízdě králů nás čeká náročný úkol připravit podklady, vybrat vhodné fotografie, zajistit sponzory a naše obchodní partnery na podporu tisku dalšího ročníku našich vlčnovských kalendářů. Tentokrát to bylo ale velmi náročné, protože tiskárna v Zádveřicích, kde jsme 15 roku tiskli vlčnovské kalendářky, ze dne na den v červenci 2012 skončila v konkurzu. Veškerá technika byla brzy odvezena neznámou kam a my jsme přišli o všechna data, loga sponzorů a make-tu rozpracovaného kalendářku. V červenci to bylo beznadějně a zdálo se, že kalendářik nebude, protože získat všechna loga se všemi partnery, odsouhlasit barvu loga, velikost dle normativu a další technické věci je ve zbývajícím čase nemožné. Ale štěstí se na nás usmálo, náhodně jsem hledal v archivu na počítači starší fotky pro připravovanou knihu a objevil jsem zachovalou korekturu kalendářku z roku 2007 s použitelnými logy sponzorů. A to byl ten důležitý impuls, pro zahájení jednání s novými sponzory. Začátkem září bylo jasné, že se Společnosti podaří vydat kalendářik 2013 v obvyklém provedení. Doplnili jsme ještě poslední 3 listy, na kterých jsou další fotky a seznam králů opracovaný podle posledního výzkumu. Tento seznam králů je důležitým dokladem staleté tradice vlčnovské jízdy králů a velmi zaujal naše sponzory, ale také většinu našich členů. Kalendářky každoročně dostávají zdarma všichni členové Společnosti a je to naše forma komunikace s členskou základnou. Pro naše členy s bydlištěm mimo Vlčnov, kteří se na jízdu králů každý rok nedostanou, je to nenahraditelný obrazový doklad o jízdě králů.

Svěcení největší sochy Sv. Václava ve Vlčnově u Chrudimi

Jistě si vzpomínáte na iniciativu Společnosti připravit setkání všech Vlčnovů v České republice. Podařilo se navázat kontakt s Vlčnovem, který je součástí Chrudimi,

Vlčnovem, který je součástí Zavlekova a Vlčnovem, který je součástí Starého Jičína. Všechny Vlčnovy se podařilo získat pro odběr kalendářků a proto jsou uvedeny mezi sponzory v závěru kalendářku. Náš Vlčnov je největší a jediný je samostatný, má jízdu králů a jedinečný kroj. Celkem úspěšně proběhly tři setkání Vlčnovů a jejich zástupci se opakovaně zúčastnili naší jízdy králů. V březnu 2012 nás požádali zástupci osadního výboru Vlčnova u Chrudimi o zajištění vystoupení Mužského sboru a dechovky Vlčnovjané na svěcení 6 metrů vysoké dřevěné sochy Sv. Václava. Tuto sochu nechal na vlastní náklady vyřezat na své farmě pan Miroslav Zítka z velkého dubu, který poškodil blesk. Svěcení proběhlo v sobotu 29. září 2012 dopoledne v rámci Svatováclavského posvícení za účasti mnoha hostů a skoro všech občanů Vlčnova u Chrudimi, přítomný byl i starosta města Chrudim a starosta a místostarosta našeho Vlčnova. V odpoledních hodinách vystupoval Mužský sbor na střídačku s dechovkou Vlčnovjané a společně vytvořili slavnostní přátelskou atmosféru. Také počasí nám přálo a bylo veselo. Vystupovali jsme tam v minulosti již dvakrát a všichni se na nás už těšili. Jenom některým scházely Vlčnovské budové umělkyně, protože tam v minulosti s námi jednou vystoupily a měly tehdy velký úspěch.

Nepříznivé počasí při jízdách králů

Odedávna platí, že počasí zásadním způsobem ovlivňuje veškerý život na zemi. Platí to i pro naši jízdu králů, protože to hlavní, objížďka krále se svojí družinou vesnicí, je za deště prostě nemožná. Připravili jsme vzpomínky na několik králů, kterým zapršelo a jistě bude velmi zajímavé, jak to rodina zvládla a také jak to řešil Klub sportu a kultury jako hlavní pořadatel.

Začneme v minulém století při **slavné jízdě v roce 1963**, kdy bylo připraveno velké filmování s ukradením krále Hlučany. Ve skutečnosti se to nikdy nestalo, to si ve scénáři vymysleli filmaři, aby to bylo pro diváky zajímavější. Všechno bylo ve Vlčnově i v Hluku připraveno, ale na počasí se trochu pozapomnělo. A malér byl na světě. Kolem desáté dopoledne začalo hustě drobně pršet a bylo po filmování, přestalo až pozdě odpoledne a tak jízda králů musela být o týden odložena. Králem byl František Josefík, kterého všichni domácí znají z vlčnovské pánence, kde dlouhá léta páčil výbornou vlčnovskou slivovici. Byla to vůbec první jízda králů v novodobé historii, která byla odložena kvůli počasí. Zajímavé bylo, že královská hostina pro krále, jezdce, filmaře a celou královskou rodinu proběhla s velkou slávou, protože všechno pohoštění bylo připraveno.

V roce 1964 slavil Vlčnov 700 let od první písemné zmínky o Vlčnovu. Program jízdy králů byl poprvé rozšířen na tři dny. Vlastní jízda byla dle tradice v pondělí a průvod šel na dolní konec na stadion, který byl tehdy v místě dnešního Araveru. Vše probíhalo dle programu a jízda králů byla součástí průvodu. Kolem druhé hodiny se najednou zatáhlo a všechny překvapila silná bouřka. Průvod se rozprchnul do okolních domů a většina koní se díky ochotným občanům ukryla do průjezdů domů, protože tehdy to bylo ještě

možné. Dnes jsou vjezdy do domů většinou upravené, nebo zastavěné a koně se v případě deště nemají kam ukrýt. Za půl hodiny bylo po bouřce, někteří promočení jezdci museli odjet domů a krojovaný průvod a část jízdy pokračovala na stadion. Počasí bylo ale nestálé a za chvíli znovu pršelo. Já s mojí ženou jako mladí manželé jsme byli také v průvodu a naše 14 členná skupina předvedla zkrácenou vlčnovskou krojovanou svatbu. Svatba se vydařila, ale část diváků po druhé spršce odešla a hlediště bylo poloprázdno.

V dalších letech nastává dlouhé období bez deště, obvykle s plným sluníčkem. V okolí se začalo povídat, že ve Vlčnově na jízdu králů nikdy neprší a lidé si podle jízdy začali plánovat různé akce, dovolené a podobně. Ve skutečnosti se v roce 1987 přehnal nad průvodem malinká přeháňka, ale bylo to jenom pár kapek. Někteří účinkující vytáhli deštníky, ale průvod se nerozešel. Podobná situace byla v minulém století zaznamenána ještě dvakrát, vždy jenom chvíli prskalo, ale průvod ani jízdu králů to neohrozilo a za chvíli bylo po dešti.

Situace se zhoršila v 21. století, a začalo to v roce 2002. **Tehdy kraloval Martin Janča**, vnuk známého muzikanta Rosti Stloukala. Celou sobotu různě pršelo a pokračovalo to až do deváté hodiny v neděli. Legrúty a družičky svázeli rodiče do kostela v autech a cesta z kostela na obecní úřad byla bez muziky smutná. Hostující dechovka Straňanka byla odvolána, návštěvnost malá a rodina krále to oplakala. Jízda nakonec projela plánovanou trasu, ale bylo zataženo a celková atmosféra smutná.

David Podšubka byl králem v roce 2004 a počasí na jedničku. Vyskytlo se ale jiné nebezpečí, které nelze podceňovat. Královský dům byl kousek od památkové rezervace Vlčnovské budy a to ovlivnilo počet návštěvníků před královským domem. Bylo tam snad 1000 návštěvníků namačkaných hlava na hlavě kolem domu. Pobočníci a také jezdci královské družiny se nemohli dostat ke královi, lidé nereagovali na výzvy pořadatelů a nechtěli se rozestoupit, aby se královská družina mohla zformovat a vyjet na trasu jízdy králů. Královská rodina i pořadatelé měli obavu, že to skončí tragicky, kdyby se některý kůň spláhl. Nakonec všechno dopadlo dobře, ale je to výstraha pro pořadatele, aby se před králem vymezil volný prostor pro královskou družinu.

V roce 2006 byl králem Přemysl Křeháček a počasí se opět vyřádilo. V neděli ráno silně pršelo a vypadalo to, že jízda králů asi nebude. Mladý král plakal doma a nebyl k utišení a rodičům a rodině bylo také do pláče. Focení proběhlo v kostele, protože stále poprchávalo, ale všichni doufali, že přestane pršet. Byla to mimořádná jízda, protože legrúta měl starosta Jenda Pijáček a také tehdejší ředitelka klubu Zdeňka Brandysová. Už před jízdou se dohodli, že jejich koně se budou strotit v památkovém domku na č. 65, aby starosta i ředitelka klubu zvládli své jizdokrálové povinnosti. Kolem desáté přestalo pršet, ale marně se všichni radovali, že je konec deště. Odpoledne kolem druhé hodiny přišla silná bouřka, asi 250 krojovaných se zachránilo úprkem do okolních domů, také pár koní se ukrylo v domě č. 65. Král a pobočníci promokli do nitě, protože byli pevně svázáni k sobě, jak to bývalo zvykem v minulosti, když se koně ještě nevodili. Bylo zničeno množství krojů a část krojova-

ných odešla domů. V průvodě pak bylo možné vidět legrúta, který šel do půl pasu nahý.

Pršelo také v roce 2009 králi Adamu Pešlovi a bylo to velmi zlé. Propršel celý sobotní večer, ale Pešlovi a jejich rodina s kamarády to zvládají s obdivuhodným optimismem. Ale počasí zlobí i v neděli, ráno vydatně prší a slavnostní průvod ke starostovi proběhne s deštníky a bez muziky. Družičky ročníku statečně snášejí nepřítel počasí a doprovází své rovníky na Obecní úřad. Kolem jedenácté padne v domě krále za přítomnosti starosty a ředitelky klubu rozhodnutí, že jízda vyjede za každého počasí. Bohužel krojovaný průvod nebude, protože hrozí velké poškození krojů a to klub po maléru v roce 2006 nemůže riskovat. V poledne konečně přestává pršet a král s početnou družinou 23 jezdců obsadí celý Vlčnov. O velké překvapení se postaralo několik družiček z ročníku legrútů. Byly nespokojené, že byl průvod zrušen a proto některé doprovázely o své vůli jednotlivé jezdce. Tato událost bude zaznamenána v připravované knize Královské ozvěny z Vlčnova. Prosíme tyto družičky, které doprovázely legrúty při jízdě králů, aby se přihlásily u maminky krále Olgy Pešlové na Obecním úřadě, nebo v Klubu ve Společnosti jízdy králů u pana

Pavelčíka. Důležitou úlohu sehrála maminka krále Olga Pešlová, která jízdu po celou dobu doprovázela. Občasně dělala i pořadatele, usměrňovala opožděné jezdce, aby dodržovali tradiční sestavu a všichni jezdci ji na slovo poslouchali.

Počasi se neumoudřilo ani v roce 2010 králi Romanu Hrubošovi. V sobotu nic moc, občas přehánka, a všichni doufají, že to v neděli vyjde. V neděli po ránu to vypadá nadějně, ale po deváté už zase prší. U krále právě stojí koně, když zase začne pršet, ale veselá parta kamarádů královských rodičů neztrácí optimismus. Je neuvěřitelné, že skoro každá jízda v 21. století má problémy s počasím. Kolem desáté přestává pršet, nálada v královském domě se zlepšuje a král s družinou se vydává na tradiční objíždku Vlčnovem.

V roce 2011 byl králem Jan Procházka a tentokrát to bylo s ohledem na vlastní jízdu lepší. Propršela sice celá sobota, ale všechny programy po vesnici byly bez problémů přesunuty do klubu. Nejvíce to postihlo tradiční návštěvníky večerního volného setkání v památkové rezervaci Vlčnovské budy. Všichni se většinou snažili získat místa v jednotlivých budách nebo pod připravenými stany, ale to pro všechny nestačilo. Proto se

volně ukrývali kde se dalo, pod stromy, u stánků s občerstvením, kterých tam i přes špatné počasí bylo nepočítaně. Návštěvnost byla malá, ale hosté byli spokojeni, jen ta atmosféra byla smutná. Zato neděle vyšla, počasí bylo ideální a jízda se sluníčkem byla na jedničku. Při jízdě zaujal zejména krojovaný průvod, protože po sobotním dešti se hodně Vlčnovjanů rozhodlo ukázat krojové bohatství Vlčnova. Více a podrobněji o vlčnovských jízdách, počasí, nejrůznějších příhodách, veselých, ale i vážných se dočtete v knize Královské ozvěny z Vlčnova. Publikaci vydá Společnost jízdy králů pravděpodobně koncem letošního roku a bude také doplněna mnoha fotografiemi. Prosíme všechny jezdce a krále minulých jízd králů, pokud mají nějakou zajímavou příhodu ze své jízdy králů, aby tuto poslali na e-mailovou adresu: antonin.pavelcik@seznam.cz nebo na adresu Společnosti, která má sídlo v Klubu sportu a kultury. Hodnotné příhody nebo vzpomínky na průběh jízdy a mimořádné události zařadíme po korektuře do knihy, aby se na ně nezapomnělo. **Uzávěrka je 30. června 2013**, předem všem děkujeme.

Antonín Pavelčík,
předseda Společnosti jízdy králů

Neodmyslitelnou součástí všech jízd králů je DH Vlčnovjané, foto z roku 1976

Ukončení jízdy králů 2008 – bez komentáře

Budoucí králové a legrúti – vítání občánků duben 2013

„Pojízdokrálové“ investiční aktivity obce

Ve Vlčnově se traduje, že kalendář začíná Jízdou králů a také jí končí. Práce a aktivity jsou tedy rozděleny na ty, které se budou realizovat před „jízdou“ a po „jízdě“.

Po letošní Jízdě králů, 3. 6. 2013, bude zahájena výstavba podélného parkování v prostoru od křižovatky do prostoru před kostelem, rekonstrukce ploch před cukrárnou Javor, dárkové zboží, potravinový Sprint a restaurace Králíci. Tato stavba se bude provádět za plného provozu na komunikaci a zákazníci prodejny musí počítat s nemožností parkování a zastavení v tomto prostoru během stavby. Zastavení v prostoru bude možné pouze pro zásobování. Chodci v tomto prostoru budou muset dbát zvýšené opatrnosti při procházení stavbou. Chceme Vás všechny uživatele požádat o trpělivost a toleranci. Stavba je zkrácena

na nejkratší možnou dobu, tj. 6 týdnů. Další plochy, které stavba zasáhne, je plocha mezi kostelní zdi, komunikací a parčík u pomníku Antonína Švehly.

Po jízdě králů proběhne rekonstrukce hřbitovni zdi v prostoru od hlavního vstupu po boční vstup od stadionu. Občany, kteří mají v nájmu hrobová místa u této zdi, chceme požádat o maximální součinnost se stavební firmou během stavby.

V období prázdnin se bude zateplovat fasáda na obou objektech mateřské školky a rekonstrukce obou schodišť v prostoru zahrady mateřské školky. Nejnáročnější část stavebních prací je směřována do období prázdninové uzavírky provozu mateřské školy.

Příprava investice v ulici Záhumní je téměř v konečné fázi a pokračuje projekční pří-

prava ulice Tyršova a investičně je téměř připravena rekonstrukce chodníku od Sokolovny na horní konec. Pracuje se na dokončení projektu „Rekonstrukce komunikace v ulici Starohorská“.

Projekčně se připravuje rekonstrukce dětského hřiště na Plotácku.

Rovněž připravujeme dokončení inženýrských sítí v lokalitě Panské II.

Držíme si palce, ať se nám vše zdaří ku prospěchu Vlčnova a popřejme letošním jezdcům, královské rodině a děvčatům hezké počasí a nezapomenutelný zážitek z naší slavnosti.

*Jan Pijáček, starosta obce Vlčnov
Marta Moštková, místostarostka obce Vlčnov*

Z historie některých vlčnovských rodů

Dovoluji si nabídnout naší veřejnosti nahlédnutí do historie některých vlčnovských příjmení (rodů). Je to jen částečný a velmi stručný pohled na danou věc, neboť každý z těchto rodů by zasloužil hlubšího pátrání po svých předcích.

Většina těch původních (starých) příjmení se objevuje až po 30 leté válce (s výjimkou Kovářů, kteří jsou pravděpodobně nejstarším rodem v obci).

Je poměrně obtížné z důvodu absence některých archívních materiálů zjistit odkud k nám ti či oni předkové přišli.

Vrchnost se tehdy snažila o osazování pustých či vypálených gruntů poddanými z méně postižených oblastí. I Kounicové, kteří vlastnili nejen Slavkovské panství, ale i panství v Horních Uhrách (Slovensko), této možnosti využívali, což potvrzuje i odborná literatura zabývající se touto tematikou.

Noví osadníci byli někdy i po několika letech osvobození od některých poplatků či daní. Pohled na Vlčnov nebyl v té době asi příliš radostný, porovnáme-li stav z roku 1615 (před válkou) kdy bylo 140 obydlí (domů), kdežto v roce 1671 pouze 117. Bylo proto v zájmu vrchnosti o dosazení nových obyvatel a tím i pozdějších poplatníků daní.

Janča

V okolí je tento rod poprvé uváděn už v roce 1656 a to v Korytné. Do Vlčnova se dostává kolem roku 1740 a to už z nedalekých Drslavic, zásluhou jistého Mikuláše a Běty Jančových.

Mikuláš žil v letech 1702 až 1767 a při sňatku v roce 1735 je uváděn jako syn Matyáše Janče z Drslavic. Jeho žena Běta pocházela z Veletin. V Drslavicích i Hradčovicích bylo v té době několik rodin tohoto příjmení.

Mikuláš a Běta se usadili ve Vlčnově a jejich syn Václav (žil 1738 až 1813) byl pokračovatelem rodu v naší obci. Zásluhou jeho synů se pak rod ve Vlčnově poměrně rozšířil.

Byli to: Jiří (1772 až 1831), který se roku 1789 oženil s Marií Chvilíčkovou, dále Matyáš (1773 až 1833), roku 1793 si vzal Annu Mikulcovou a nakonec Filip (1778 až 1836), který si roku 1819 vzal za ženu Annu Uhríčkovou.

Původně tento rod Jančů žil na č.62, kde ale pak zůstal jen Filip. Anton, syn Matyáše, dostal grunt č. 92, kde se pak usadil. Část rodu se tehdy také usadila na č. 37.

V roce 1828 už obýval rod Jančů tyto čísla: č.62, č.37, č.92, č.113, č.179.

Pro obec je také zajímavé, že z č.37 pocházel známý spisovatel a žurnalista Jan Janča

(1866 až 1928) působící hlavně ve Vídni, v Brně atd.

Indra

Do Vlčnova se tento rod dostává někdy na počátku napoleonských válek. Už v roce 1797 koupil čtvrtinový grunt č.28 Jiří Indra za 270 zlatých. Žil tu nějakou dobu se ženou Kateřinou, avšak ve Vlčnově se jim asi nedařilo (zemřeli jim tu i obě děti,) proto po několika letech odešli.

Někdy v tomto období se objevuje ve Vlčnově jistý Josef Indra (byl narozen kolem roku 1785) a pocházel, jak je uvedeno v oddávkovém záznamu, z Komně. Přišel do obce i s otcem Antonínem Indrou (1760 až 1834) a usadili se tu. V roce 1796 totiž zakoupil usedlost č.38 za 140 zlatých. V roce 1807 se oženil s Paulínou Urbanovou z čísla 4 a stali se tak zakladateli později rozšířeného rodu ve Vlčnově.

Měli pět synů, Antona (1813–1866), Františka (1815–1840), dále Josefa (1820–1852), Jana (nar.1824, úmrtí nezjištěno) a Jakuba (zemřel v 7 letech).

Dnešní větve rodu vychází z Josefa (1820 až 52), který zůstal na č.4. Rod se pak později rozšířil i na č. 98.

K A M E N I Č T V Í
VLČNOV
PETR BLAHA

- SEKÁNÍ A ZLACENÍ PÍSM A
- VÝROBA HROBŮ A POMNÍKŮ ZE ŽULY A PÍSKOVCE
- ŽULOVÉ KRYCÍ DESKY
- OPRAVY HROBŮ A POMNÍKŮ
- KAMENICKÉ PRÁCE

TEL: 608 808 987 | KAMENIKVLČNOV@SEZNAM.CZ
WWW.KAMENIKVLČNOV.CZ

PLACENÁ INZERCE

Z rodu Františka Indry (1815–1840) pochází také rod Indrů–mlynářů. Jeho syn Jan byl vlčnovským mlynářem v letech 1872–75 a po jeho smrti i jeho syn v letech 1875–1911.

Ještě v roce 1914 se v Šumicích uvádí nějaký Jan a František Indrovi z Vlčnova jako mlynářští pomocníci. Podobně i ve Veletinách, kde za 1. republiky byl mlynářem nějaký Indra původem z Vlčnova.

Výše uvedený Josef Indra se dostal i do historické literatury. V knize Na panství knížat z Kounic (vydána 1919), je popisována událost a soudní vyšetřování z roku 1811, kdy Vlčnovjané odehnali celé stádo vrchnostenských ovcí do dědiny. Je zde uveden spolu s dalšími sedmi i Josef Indra který byl potrestán od vrchnosti dvaceti ranami holí.

Vozár

Záznamy o rodu Vozárů v naší obci nacházíme už v nejstarší matrice Vlčnova z let 1661–82. Do tehdejší dědiny se v roce 1669 přiženil Jiří Vozár z nedalekých Havřic (vzal si Kateřinu Kovářovou). Avšak v zimě roku 1679 zemřel a jelikož měl jen dvě dcery a syna Mikuláše, který zemřel, tento rod zanikl.

Pro dnešní rody Vozárů je podstatné to, že se ve Vlčnově roku 1675 jistý Václav Vozár oženil s Bětou Chvilovou. Je to první zmínka o tomto rodě a není ani uvedeno odkud pocházel. Z jejich synů byl hlavním pokračovatelem rodové linie Jan Vozár (1677–1741). Ten se roku 1702 oženil s Margaretou Zemánkovou ze Záhorovic, kde také delší dobu žil a později se vrátil do Vlčnova, kde také roku 1741 umírá. Druhý ze synů Václav (1683–1743) se na rozšíření rodu příliš nepodílel. Měl jen syna Martina a několik dcer.

Rod sídlil na č.38 a až později v roce 1779 se vnuk výše uvedeného Jana Vozára také Jan (žil 1755–1819) přiženil na č. 112. Jeho ženou se stala Běta Holá, která však ještě mladá zemřela a Jan se v roce 1809 podruhé oženil a proto byl tento grunt přepsán až na vnuka Jakuba.

Dalšími v tomto rodě byli jeho syn Jakub (1796–1842), dále Filip (1835–1911) atd. Filip se ještě narodil na č.112, avšak při sňatku roku 1854 je už uveden na č.161.

Co do početnosti se rod nejvíce rozšířil zásluhou Filipa Vozára a jeho šesti synů.

Jeho syn Anton (1844–1907) je uváděn jako zakladatel první vlčnovské dechovky a nejen ze svými bratry, ale i syny byli jejími členy. Z tohoto rodu také pochází František Vozár vynikající hudebník a kapelník (autor pochodu Chlapci Vlčnovjané).

Ondrůšek

Přestože první záznam o příjmení Ondrůšek nacházíme až v tzv. Tereziánském období, tento rod sídlil ve Vlčnově už daleko dříve. V obci byl tehdy poměrně hodně rozšířen rod Ondrů, kterých zde bylo několik rodin.

Jistému Martinu Ondrovi (žil 1696–1768) a jeho ženě Kateřině se kromě několika dcer narodili i dva synové, Martin (1745–1793) a Josef (1756–1825). Je zajímavé, že při sňatku jsou oba dva uváděni jako Ondra avšak jejich děti už byly do matriky při narození zapsány jako Ondrůšek, podobně jako jejich další potomci.

Zajímavým dokladem o takovéto postupné změně příjmení v dávných dobách najdeme v matrice narozených z let 1706–59, kdy tehdejší kněz Jan Bartoloměj Trtina si pravděpodobně pro svou orientaci u některých četných příjmení dělal malé poznámky o přezdívkách. Najdeme tam např. Janča zvaný kovář, Mitaj zvaný Mitáček atd. Také na str.199 najdeme při narození výše uvedeného Josefa v roce 1756 u jeho otce malou poznámku: „Ondra vulgo Ondrusček „ (vulgo = latinsky jinak zvaný). Přestože se příjmení Ondrůšek v okolí Vlčnova vyskytovalo daleko dříve (např. 1706 Prakšice atd.) je tato místní přeměna velmi zajímavá. Proto můžeme bez obav tvrdit, že vlčnovští Ondrůšci jsou pokračovateli jedné z větví tehdejšího starého rodu Ondrů, který ve Vlčnově žil po několik staletí.

Výše uvedený Martin Ondrůšek se roku 1769 oženil s Annou Mikulcovou a usadil se na č. 51 Následovali: Martin (1775–1807), Josef (1805–36), Martin (1835–85) atd.

Josef si vzal Marii Mikulcovou a usadil se na č.73. Následovali: Jan (1791–1839), Tomáš (1823–1850), Jan (1843–1922) atd. Později předsídlili na č.78.

Křapa

V našem okolí se rod Křapů objevuje poprvé už v roce 1651 a to v nedalekém Uherském

Brodě. Nedlouho potom nacházíme písemné zmínky o tomto rodě i v Hradčovicích, kde v letech 1660–1680 žilo několik rodin.

Pro nás je však podstatná dochovaná písemná zmínka z roku 1699, kde je ve sňatkovém záznamu uvedeno, že jistý Martin Křapa, syn vlčnovského mlynáře Pavla Křapy si bere za ženu Annu, dceru Václava Vašiny měšťana brodského.

Odkud zmíněný Pavel Křapa pocházel není přesně známo, i když určitý předpoklad zda nepocházel z Hradčovic tady je. Nedlouho předtím, v roce 1683 tam sídlil na vrchnostenském mlýně nějaký mlynář Pavel Křapa.

Vlčnovský mlýn, který byl v roce 1663 Tatary vypálen, byl znovu obnoven až v roce 1694 a to jistým Pavlem Sopůškem z Hradčovic. Je tedy možné, že zmíněný Pavel Křapa se na mlýně usadil ještě před rokem 1699. Mlýn stál tehdy ještě za dědinou, směrem na Veletiny.

Z dětí výše uvedeného Martina Křapy (žil 1668–1724 (známe jen syny: Jana, o kterém víme jen to, že se v roce 1734 oženil s Marií Ryšavou z Vlčnova, avšak o dva roky později odvoděl a oženil se podruhé. Zemřel někdy před rokem 1768. Dále to byl Martin (1716–66) a Reimund (1699–1765), který byl posledním majitelem vlčnovského mlýna z tohoto rodu. Když v roce 1765 zemřel, vdova Marina Křapová ještě téhož roku mlýn prodala za 380 zlatých. Tato poslední mlynářka z rodu Křapů zemřela pak v roce 1770 ve věku 67 let.

Dnešní rody Křapů jsou potomky Jana a Martina. Martin, který původně žil na gruntě č. 151 měl jen dcery a jednoho syna–Jiřího (1754–1808), který se roku 1778 oženil s Annou Klabačkovou. Následoval syn Josef (1785–1845), dále jeho syn Jan (nar.1818 úmrtí nezjištěno) atd.

Podobně bylo i u Martinového bratra Jana Křapy, (původně na č.89), jehož syn Jan (1738–1800) se v roce 1768 oženil s Marií Pavelčíkovou a rod pokračoval na č.25.

V roce 1828 obývali Křapě tři chalupy a to č.25, č.101 a č.57. V roce 1857 už to byly č.12, 25, 94, 101, 119b, a 141. V roce 1940 se pak uvádí, že rodiny Křapů obývaly 22 domů.

Za použití vlčnovských matrik a archivních materiálů vypracoval

Bravenec Pavel

JK 2012 – král Martin Matušik s rodiči a ročníkem 1994

Vlčnovský zpravodaj – vydává Rada obce Vlčnov nákladem 700 ks, IČ: 291 561; MK ČR E 10127 prodejní cena 3,- Kč.

Redakce: Rada obce sazba: TRIFID KP, s. r. o., Staré Město; tisk: Hudec print, s. r. o., Buchlovice. Názory vydavatele se nemusejí ztotožňovat s názory autorů článků.

Autoři fotografií: Zdenek Koniček, Rostislav Pijáček, Miroslav Potyka, Antonín Pavelčík, Františka Šobánková a autoři článků.

Uzavěrka příštího čísla je 30. července 2013. Články a fotografie k publikování posílejte na e-mail: knihovna@vlcnov.cz Pro sazbu je použito písmo Lido STF © František Štorm, Storm Type Foundry, www.stormtype.com

Jízda králů

Vlčnov, 24.–26. května 2013

Zapsána 27. 11. 2011
do Reprezentačního seznamu
nehmotného kulturního dědictví
lidstva **UNESCO**

ZÁŠTITA

Mgr. Alena Hanáková,
ministrka kultury ČR
MVDr. Stanislav Mišák,
hejtmán Zlínského kraje

PÁTEK 24. 5.

Galerie na Měštance

17.00 Karel Beněš – výtvarná tvorba vlčnovského rodáka vernisáž výstavy

Klub sportu a kultury

20.00 Verbiří z Uherskobrodská VIII.

regionální kolo soutěže tanečnicků verbuňku
autoři: A. Stašek, L. Moštěk
moderuje: D. Pavlíček
účinkují: FS Pentla Boršice, CM Mladí Burčáci, tanečníci FS Kašava
Beseda u cimbalu

Stadion TJ

20.00 Taneční rocková zábava
REFLEXY originál, GONG

SOBOTA 25. 5.

Památková usedlost čp. 65

14.00 Výroba rúžiček na výzdobu koní

M. Tomalová, A. Vlachynská

14.00 Řezbářské práce – J. Veselý

Památková usedlost čp. 57

14.00 Výroba voniček – M. Skrežinová

Slovácká jizba čp. 739

(pod kostelem)

14.00 Vyšívání na výřez – M. Mikuličková

Náves, Park, Za kostelem

14.00 Jarmark

autorka: P. Brandysová–Kučerová

Obec

14.00 Zpívání po dědině

autoři: P. Pančocha, P. Mikulec

Park – U Kameňá

MS Vlčnov, Vlčnovské budové umělkyně, Sbor Kašava

Náves

DH Vlčnovjané, DFS Kašava

Park u čp. 65

DH Rozmarýnka – natáčení videoklipu pro TV Šlágry

Amfiteátr V Jamě

14.00 Dojeli k nám hosti

pořad hostujících souborů
autor: V. Vlk
moderuje: M. Jakšík
účinkují: FSK Ruská Poruba (SR), FS Kohoutek z Chrudimi, FS Kašava

Amfiteátr V Jamě

15.30 Vítajte ve Vlčnově

pořad vlčnovských souborů, sborů a muzik
autorka: M. Kondrová
moderuje: J. Šustr, M. Jakšík
účinkují: DFS Čerešničky, DFS Vlčnovjá-

nek, FS Vlčnovjan, MS Vlčnov, Vlčnovské budové umělkyně, CM Čardáš

Amfiteátr V Jamě

17.00 Pomáhat a pálit

pořad o pálení a pálenicích autoři: J. Severin, I. Frolec
moderuje: D. Pavlíček, M. Rezek
účinkují: Vlčnovské budové umělkyně, CM Čardáš, Štrajchkapela Kněžpole, CM, HM Kašava, MS Sen a ŽS Netáta Strání

Klub sportu a kultury

18.30 DH Vlčnovjanka

Klub sportu a kultury

20.00 Předání vlády králů

reprezentativní pořad předávání vlády a prezentace jízdkrálovského ročníku autoři, režie: M. Kondrová, D. Pavlíček
moderuje: D. Pavlíček, M. Rezek
účinkují: legřutí a družice ročníku 1995, král r. 2012 – Martin Matušik, král r. 2013 – O. Darek Franta, CM Čardáš, FS Vlčnovjan, Vlčnovské budové umělkyně

Klub sportu a kultury

21.00 Taneční zábava při dechové hudbě Vlčnovjanka

Vinohradnický areál – budy

19.00 Do bílého rána

volná zábava při cimbalových muzikách Burčáci a Mladí Burčáci

NEDĚLE 26. 5.

Kostel sv. Jakuba Staršího

8.00 Slavnostní mše svatá

za královskou družinu, děvčata ročníku 1995 a krále Ondřeje Darka Frantu

9.00 Průvod královské družiny a krále

k obecnímu úřadu, přijetí u starosty obce, doprovází DH Vlčnovjané
autoři: A. Pavelčík, J. Kužela

Náves, Park, Za kostelem

8.00 Jarmark

autorka: P. Brandysová–Kučerová

Obec

9.30 Zpívání po dědině

autor: P. Pančocha, P. Mikulec

Park – U Kameňá

9.30 – FSK Ruská Poruba (SR), 9.50 – FS Kohoutek, 10.15 – Gajdoši z Kopanic

Náves

9.30 – MS Vlčnov, 9.45 – FS Kašava, 10.00 – ŽS Drmolice z Polešovic, 10.20 – FSK Ruská Poruba (SR), 10.50 – FS Kohoutek z Chrudimi, 11.15 – MS Výhonek z Opavy, 11.30 – Gajdoši z Kopanic, 12.00 – MS Vlčnov
moderuje: M. Ulčíková

Park u čp. 65

10.00 – DFS Skoronice, 10.15 – Gajdoši z Kopanic, 10.40 – ŽS Drmolice z Polešovic, 11.00 – DH Vlčnovjanka

U Galerie na Měštance

9.30 – MS Výhonek z Opavy, 10.15 – FS Kašava, 12.00 – MS Výhonek z Opavy

U obecního úřadu

10.00 – CM Burčáci

U dolní hospody

10.40 – DH Vlčnovjané

Památkové usedlosti

čp. 57, 65 a 739

9.00 Rukodělné ukázky – viz sobotní program

Památková usedlost čp. 65

10.00 Strojení koně jezdců (dvůr)

Strojení vozu předlegruty

(před domem)

Královský dům, ul. Sportovní 880

9.30 Vyhrávání u královského domu

CM Mladí Burčáci

Kostel sv. Jakuba Staršího

10.00 Mše svatá

Amfiteátr V Jamě

11.00 Zpívání pro krále

pořad hostujících souborů, sborů a muzik
autor: J. Jilík
moderuje: V. Doskočil
účinkují: DFS Čerešničky, DFS Vlčnovjané, DFS Skoronice, CM Čardáš, Vlčnovské budové umělkyně, MS Vlčnov, FS Vlčnovjan, FSK Ruská Poruba (SR), FS Kašava, FS Kohoutek z Chrudimi, FS Kopaničar ze Starého Hrozenkova, FS Spinek ze Vnorov, ŽS Drmolice

Obec

11.30

Jízda králů

trasa: od domu krále – ul. Sportovní od čp. 880, ul. J. Plesla na křižovatku, ul. Hlucká ke hřbitovu a zpět na křižovatku, ul. Masarykovou za kapličku, zpět od kapličky ul. Masarykovou (za předlegruty na voze a krojovaným průvodem) kolem pekárny k amfiteátru, prezentace v amfiteátru – královská “trojice” (jezdci zůstávají na křižovatce), poté společně od křižovatky jezdci doprovází krále domů

Obec

14.30 Krojovaný průvod

trasa: od kapličky v ul. Masarykově, kolem pekárny k amfiteátru, prezentace v amfiteátru, ul. Rybářskou na křižovatku a na Náves
moderuje: J. Jilík

Amfiteátr V Jamě

15.30 Královský výnek

závěrečné představení královské družiny a krále
autorka: Marta Kondrová
moderuje: Jiří Jilík

16.00 Muzikantská rozlučka

taneční zábava při DH Vlčnovjanka

VÝSTAVY PŘI JÍZDĚ KRÁLŮ

Galerie na Měštance

Karel Beněš – výtvarná tvorba vlčnovského rodáka
vernisáž 24. 5. 2013 v 17.00 hodin
Vlčnovský kroj a jeho vývoj
stálá expozice

Park

U nás ve Vlčnově

výstava velkoformátových fotografií

Památková usedlost čp. 65

stálá expozice tradičního bydlení

Muzeum lidových pálenic

(stodola usedlosti čp. 65)
stálá expozice podomácké výroby destilátů

Památková usedlost čp. 57

stálá expozice tradičního bydlení, hospodářství, kovářství a včelařství

Slovácká jizba čp. 739

(pod kostelem)
expozice tradičního bydlení

VSTUPNÉ

Pátek - 100 Kč

Verbiří z Uherskobrodská VIII., beseda u cimbalu

Sobota - 150 Kč

Předání vlády, vstupenka s místenkou

Neděle - 150 Kč

Jízda králů celodenní vstupné na všechny programy, včetně otevřených památek

Neděle - 100 Kč

Jízda králů zlevněná celodenní vstupenka děti 10–15 let, důchodci

Neděle - zdarma – děti do 10 let, TP, ZTP, ZTP/P po předložení průkazu

Vstupenky je možné zakoupit u pokladen, během slavností i ve stánku TIC u Klubu sportu a kultury

Klub sportu a kultury Vlčnov

687 61 Vlčnov 186, Česká republika • tel. 00420 572 675 130, 572 675 500 • ksk@vlcnov.cz | www.kskvlcnov.cz

WiFi internetové připojení

v obci během jízdy králů zajišťuje firma Coolnet Vlčnov